

Invoerportalen voor meetnet-deelnemers

RAVON heeft dit jaar twee invoerportalen voor meetnetten gelanceerd:

- Het invoerportaal reptielen: reptielen.invoerportal.nl
- Het invoerportaal beek- en poldervissen: vissen.invoerportal.nl

Als waarnemer kun je nu zelf gegevens invoeren en je oude gegevens bekijken. De website voor het invoeren van de gegevens uit het Meetnet Reptielen is de eerste invoerportal voor NEM-gegevens (NEM = Netwerk Ecologische Monitoring) en is rechtstreeks gekoppeld aan de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF). Qua lay-out en vormgeving enigszins vergelijkbaar met de site voor losse waarnemingen (www.telmee.nl). Het grote verschil is dat in dit invoerportal gewerkt wordt met trajecten die vast staan en voor de waarnemer opvraagbaar zijn. Per traject kunnen per bezoekdatum zowel de algemene gegevens (weer, windkracht, bezoekduur etc.) als de eigenlijke telgegevens ingevoerd worden. Bovendien is de mogelijkheid opgenomen om detailgegevens toe te voegen aan een traject. Wanneer je bijv. de specifieke vindplaats van een zeldzame soort nader wilt specificeren kan dat door het traject op te splitsen in deeltrajecten of door een waarneming op het traject te plaatsen via een detailformulier.

Een leuk aspect is nu ook dat de waarnemers zelf inzicht krijgen in de gegevens die zij in de voorgaande jaren verzameld hebben op hun trajecten, een lang gekoesterde wens van veel waarnemers. Ook kan de waarnemer diverse overzichten genereren, waaronder grafieken en Excel-bestanden. De ingevoerde gegevens zijn ondergebracht in een nieuw

datamodel, dat volledig aansluit op de NDFF. Hiermee is RAVON een van de eerste organisaties die een rechtstreekse koppeling heeft gemaakt tussen de meetnetgegevens en de NDFF. De validatie en goedkeuring van gegevens verloopt volgens een vergelijkbaar stramien als bij de losse waarnemingen. De vissenportal is het tweede portal dat ontwikkeld is. Het NEM meetnet beek- en poldervissen is een relatief nieuw meetnet met een iets andere opzet dan de traditionele meetnetten. Waarnemers kunnen op zoek gaan naar specifieke soorten en krijgen daarvoor via de website kilometerhokken aangeboden. Voor de zeldzame soorten omvat dit het gehele verspreidingsgebied, voor wat meer algemene soorten als kleine modderkuiper worden de hokken aangeboden via een loting van hokken die willekeurig zijn verdeeld over het verspreidingsgebied van de soort.

Eind 2012 zal een invoerportaal ontwikkeld worden voor het NEM Meetnet Amfibieën.

Een bijzondere vangst

De twee gevangen exootjes. (Foto: Klaas Hoek Spaans)

Tijdens mijn stage heb ik samen met Rick Veldt en Bas Rombouts (tevens stagiaires bij Landschap Noord-Holland) een paar bijzonder visjes gevangen. Afgelopen 14 mei waren we aan het inventariseren met schepnetten rondom de Westeinderplassen. In het slootje naast de Uiterweg in Aalsmeer zagen we vlak onder de oppervlakte een merkwaardig visje zwemmen. Het was een klein visje van zo'n 5 centimeter groot met een opmerkelijke zwembeweging. Het bewoog erg met zijn kop heen en weer en leek een moeilijke zwemmer te zijn. Ik deed een poging het dier te vangen maar wonderbaarlijk genoeg was het mij te snel af en schoot het in de waterplanten. Niet veel later gebaarde Rick naar Bas en mij dat we naar hem toe moesten komen. In een witte emmer zat een klein visje dat dezelfde zwembeweging had als het visje dat Bas en ik hadden gezien. Nadat we het in een cuvet hadden gedaan konden we het goed observeren. Geen van ons kon het visje identificeren.

In ieder geval was het ons duidelijk dat het geen Nederlandse zoetwatervis betrof maar een exoot. Iets verderop zagen we er weer een. Dit keer lukte het me wel het diertje te scheppen en plaatste het bij de andere in het cuvet. Het was weer een zelfde visje, klein, circa 3 centimeter lang met een paarse gloed bij de kop, twee rugvinnen waarvan een erg lang is en ver achter op de rug geplaatst. Langs de zijlijn is een lichtzwarte streep aanwezig en op de kieuwdeksel een typische gouden stip. Even verderop zagen we er twee bij elkaar zwemmen, helaas konden we ze niet te pakken krijgen. In totaal hebben we er die dag ongeveer tien gezien. Eenmaal thuis gekomen ben ik

een zoektocht op internet begonnen. Ik kwam er al snel achter dat het een regenboogvisje betrof. Ik schat de familienaam op *Melanotaeniidae*. Een regenboogvisje afkomstig uit Nieuw Guinea en Australië. Er zijn wel meer dan 50 soorten in deze familie die allemaal erg veel op elkaar lijken, daarom is de exacte naam van het visje moeilijk te achterhalen. Wij denken dat het een aquariumlozing is en dat de soort hier gezien de temperaturen niet kan overleven. Toch een leuke vangst geweest, zo iets maak je niet elke dag mee!

Klaas Hoek Spaans

Rivierdonderpad in Leidsche grachten!

Arjan van der Lugt laat de eerste rivierdonderpad aan de excursiedeelnemers zien.

In de Leidse grachten op zoek naar een bijzondere bewoner.

Ook de jeugd zocht gretig naar donderpadden.

(Foto's: Richard Struijk)

Vrijdag 29 juni organiseerde RAVON Zuid-Holland een zaklampexcursie om de rivierdonderpad in de Leidse grachten te zoeken. Eerst werd langs de Wijde Aa gezocht, omdat dit een bekende vindplaats is en de excursiedeelnemers dan konden zien hoe en waar ze de soort kunnen vinden. Nadat het langzaam donker werd, werd een eerste rivierdonderpad gezien door Arjan van der Lugt. Korte tijd later volgden nog meer dieren en uiteindelijk zijn enkele tientallen donderpadden gevonden, vooral juvenielen. Toen was het tijd om Leiden in te trekken. Hier werd in de binnenstad begonnen bij een aftakking van de Zijlsingel; een ondiep slootje dat in 2011 nog was uitgebaggerd. Er was weinig stenig substraat aanwezig en de waterdiepte was ongeveer 20-40 cm. Hoewel de

smalle gracht er dus niet heel interessant uit zag, werd al na enkele minuten een juveniel dier gevonden. Daarna volgden langs de beschoeiing een adulte en twee juveniele rivierdonderpadden. In de Waardgracht - hemelsbreed zo'n 50 meter verder, maar niet direct verbonden met het slootje - werden geen rivierdonderpadden meer gezien. Mogelijk dat de waterstroming hier minder was en daardoor minder geschikt voor de soort. Er zijn in ieder geval geschikte plekjes genoeg in de Havenwijk. De komende tijd zullen daarom met leenlampen van RAVON meer grachten worden onderzocht op de rivierdonderpad.

Aaf Verkade & Renée Vegt